

Vlaamse gezondheidszorg in en na de coronacrisis

Brussel, 16 oktober 2021

Jürgen Constandt

*Algemeen directeur Vlaams & Neutraal Ziekenfonds
Voorzitter AktieKomitée Vlaamse Sociale Zekerheid*

Naar een Vlaamse gezondheidszorg

- ▶ **Inleiding** & uitgangspunten
- ▶ **Omvang** van de sociale zekerheid & geldstromen
- ▶ **Waarom** communautarisering beter is?
- ▶ **Coronacrisis** als perfecte illustratie
- ▶ **Nood** aan beterschap
- ▶ Diverse tegenwerpingen & **solidariteit**
- ▶ **Mutualistische sector op het terrein** & Vlaamse sociale bescherming

Inleiding

► Recent citaat **Alexander De Croo:**

"De EU is geen cashmachine, waaruit je geld kunt afhalen maar je dan niet aan de regels hoeft te houden. Europa is een club met duidelijke regels. En dus moeten er ook mechanismen zijn die de leden ertoe dwingen om bepaalde regels te respecteren." (Terechte discussie met Hongarije)

Maar wat dan met de Franstaligen in de Belgische Unie? Bijvoorbeeld:

- inzake de contingentering;
- taalwetgeving in Brussel.

Uitgangspunten

Grondwet

Art. 128

§ 1. De Parlementen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap regelen, elk voor zich, bij decreet, de persoonsgebonden aangelegenheden, alsook, voor deze aangelegenheden, de samenwerking tussen de gemeenschappen en de internationale samenwerking, met inbegrip van het sluiten van verdragen.

Een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid, stelt deze persoonsgebonden aangelegenheden vast, alsook de vormen van samenwerking en de nadere regelen voor het sluiten van verdragen.

Wat is er meer persoonsgebonden dan gezondheidszorg?

Vijf Vlaamse resoluties in de volgende staathervorming

(3 maart **1999**)

Uitgangspunten

Coherente bevoegdheidspakketten – Resolutie

De **normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid** betreffende het **volledige gezondheids- en gezinsbeleid** moeten integraal naar de **deelstaten** worden overgeheveld, dus onder meer met inbegrip van de **gezondheidszorgverzekering en de gezinsbijslagen (kostencompenserende regelingen)**.

Daarbij moeten de inwoners van het **Brusselse Hoofdstedelijke Gewest** de **vrije keuze** bekomen om toe te treden tot het stelsel van de deelstaat Vlaanderen of van de Franstalige deelstaat, dat telkens zowel een regeling voor de inkomsten als voor de uitgaven bevat.

Omvang van de sociale zekerheid

Gezondheidszorgen:	28 mia.
Uitkeringen arbeidsongeschiktheid:	9 mia.
Pensioenen:	42 mia.
Werkloosheid (+ tijdskrediet):	8 mia.
Gezinsbijslagen (6de staatshervorming):	6 mia.
Diversen (werkingskosten, arbeidsongevallen, beroepsziekten, sociale bijstand, zeelieden, e.a.):	11 mia.

Totaal: 104 miljard – 14 mia. = 90 mia.

Ter illustratie Vlaamse begroting: 50 mia.!

(6de staatshervorming: 8,5 mia. groeipakket, ouderen- & gezondheidszorg en arbeidsmarkt)

SZ = hoofdmoot van de federale omzet...

Andere federale bevoegdheden = 31 mia.

Bijdragen aan de Sociale Zekerheid 2019 Landsbond van Neutrale Ziekenfondsen

	Aantal titularissen	Totale bijdragen	Bijdrage/ titularis
Vlaanderen	170.213	1.564.908.421	9.193,82
Wallonië	176.907	1.262.500.708	7.142,17
Brussel	32.535	253.653.989	7.796,34
Totaal	379.655	3.082.063.118	€ 8.118,06

2.052 euro meer bijdragen!

Uitgaven gezondheidszorgen 2020

Landsbond van Neutrale Ziekenfondsen

	Aantal rechthebbenden	Totale uitgaven	Uitgaven/hoofd
Vlaanderen	247.403	427.686.294	2.147,18
Wallonië	268.002	477.107.748	2.198,71
Brussel	49.398	67.464.651	1.784,21
(niet toewijsbaar)		236.355.267	
Totaal	564.803	1.208.613.960	2.139,89

**51,54 euro verschil per hoofd
of 2,4 % méér!**

Percentage leden met voorkeurregeling

Alle ziekenfondsen – cijfers per 31 december 2020

	Percentage bevolking
Vlaanderen	15,07 %
Wallonië	21,00 %
Brussel	31,51 %
Totaal	18,26 %

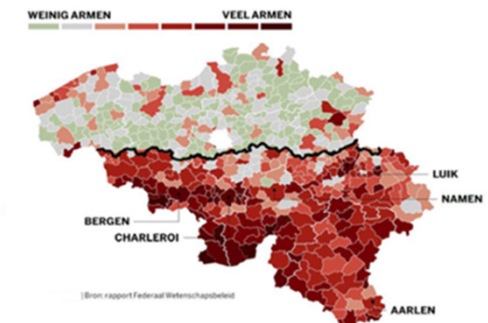
Enorm verschil met Brussel & Wallonië!

Voorkeurregeling

Een betere terugbetaling van geneesmiddelen en geneeskundige verzorging.

Groot verschil tussen Vlaanderen en Wallonië

Aantal dagen uitkeringen

Landsbond van Neutrale Ziekenfondsen

	Aantal gerechtigden	Aantal uitkeringsdagen	Dagen/ gerechtigde
Vlaanderen	175.560	4.400.021	25,06
Wallonië	181.088	5.525.387	30,51
Brussel	32.372	752.911	23,26
Totaal	389.020	10.678.319	27,45

**5,5 dagen meer per jaar en per titularis
of 21,8 % méér uitkeringen!**

Op vraag van een kamerlid bevestigde minister Maggie De Block recent dat een Vlaamse gerechtigde op de invaliditeitsverzekering gemiddeld **26,11** invaliditeitsdagen ontvangt, tegenover **37,38** dagen in Wallonië. Een verschil van **meer dan 43 %!**

Waarom de splitsing nastreven?

Eigen klemtonen

(verschillen)

Grotere efficiëntie

(homogene bevoegdheden
en politieke argumenten)

Responsabilisering

(bovendien zéér grote, ondoorzichtige en
onaanvaardbare geldstromen)

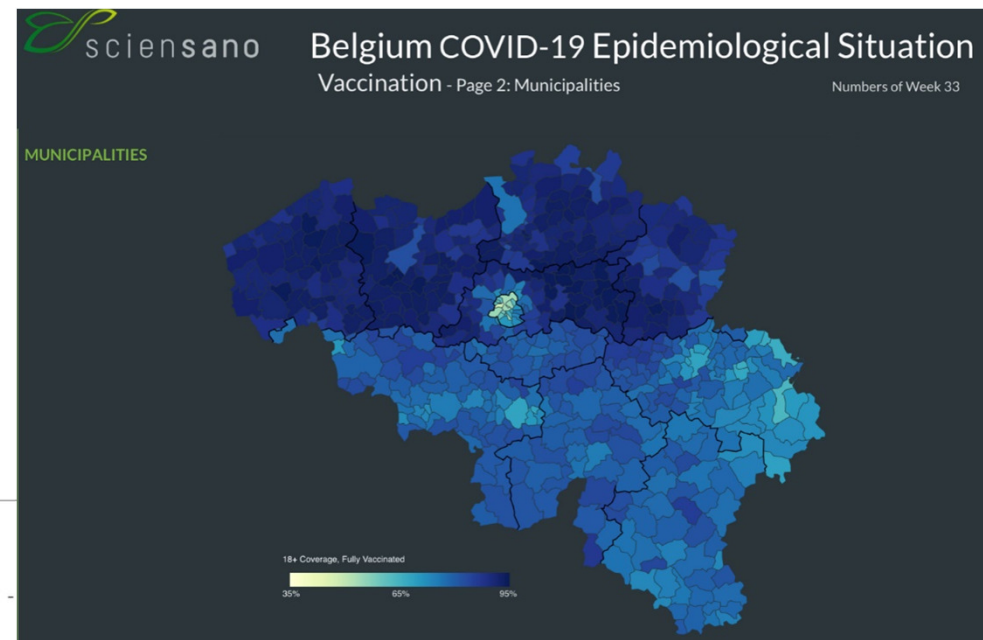
Eigen klemtonen... concreet:

	<u>VL</u>	<u>WAL</u>
- GMD (% van de bevolking):	74 %	49 %
- Aantal groepspraktijken:	1.119	249
- Vaccinatiegraad tegen baarmoederhalskanker	91 %	50 %
- Aantal bedden/CT-scanner:	313	196
- Aantal artsen per 100.000 inwoners:	257	333
	43 % meer specialisten!	
- Ereloonsupplementen:	+ 148 %	+ 213 %
	Brussel : 270 %	
- Pre-operatieve onderzoeken:		+ 50 %
- Daghospitalisatie (kijkoperaties):	+ 69 %	
- Aandeel deeltijdse werkhervatters:	68,8 %	25,5 %
Werkgelegen-/werkloosheidsgraad	74,0 / 4,3 %	62,9 / 9,5 %
Bijdragen aan SZ	65,3 %	25,7 %

Verschillen... corona:

	<u>VL</u>	<u>WAL</u>
- Kost coronavaccin:	€ 53/prik	€ 72
- Vaccinatiegraad (18+/totaal)	92/79 %	80/68 % (BR: 65/52)
- Aantal besmettingen:	47 %	38 %
- Aantal hospitalisaties:	50 %	34 %
- Aantal overlijdens:	50 %	37 %
Bevolkingspercentages	57,7 %	31,7 %

Data Sciensano, 1 oktober 2021

Grotere efficiëntie

9 excellenties bevoegd voor gezondheidszorg

1. Federale minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken

2. Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

3. Minister van de Franse Gemeenschapsregering, bevoegd voor Gezondheid

4. Minister van de Franse Gemeenschapsregering, bevoegd voor Ziekenhuizen

5. Minister van het Waalse Gewest, bevoegd voor Gezondheid

6. Minister van de Duitstalige Gemeenschapsregering, bevoegd voor Gezondheid

7. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor de bicommunautaire gezondheidsaspecten in Brussel

8. Franstalige Gemeenschapscommissie voor de unicommunautaire aspecten van het gezondheidsbeleid voor de Franstalige Brusselaars

9. Staatssecretaris voor Dringende Medische Hulp in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

Ministre fédérale

Christie Morreale
Ministre wallonne (PS)

Wouter Beke
Ministre flamand (CD&V)

Alain Maron
Ministre bruxellois francophone (Ecolo)

Elke Van den Brandt
Ministre bruxelloise néerlandophone (Groen)

Antonios Antoniadis
Ministre germanophone (SP)

Barbara Trachte
Ministre bruxelloise francophone (Ecolo)

Bénédicte Linard
Ministre du gouvernement de la Communauté française (Ecolo)

Valérie Glatigny
Ministre du gouvernement de la Communauté française (MR)

Huidige geldstromen:

- Via de **sociale zekerheid**: € 4,8 miljard
- Via **algemene middelen**: € 1,3 miljard
- Via de **financiering van gewesten en gemeenschappen**: € 2,3 miljard
- Via de afbetaling van de **staatsschuld**: € 3,9 miljard

-> Totaal: 12,3 miljard euro per jaar!

**Of nog concreter: 1.920 euro per Vlaming/jaar
of 640 euro/gezin/maand**

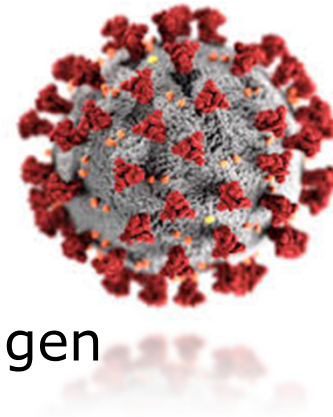
Coronacrisis als perfecte illustratie

► The New Yorker, 22 februari 2021:

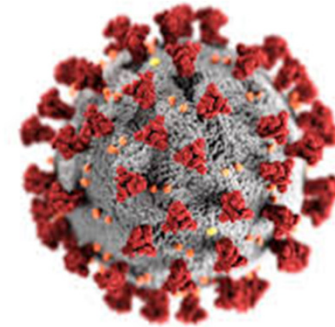
*"If you look at the pattern of covid-19 deaths reported per capita- deaths, not infections - **Belgium**, Italy, Spain, the United States and the United Kingdom are among the worst off."*

► Nood aan maatwerk

- Gerichte aanpak, breder maatschappelijk draagvlak en snelheid inzake beslissingen
- Vaccinaties/preventie zijn gemeenschapsbevoegdheden
- Veel frustraties (zelfs Waalse politici vroegen meer bevoegdheden terzake als antwoord op de 'Vlaamse virocratie')

Coronacrisis als perfecte illustratie

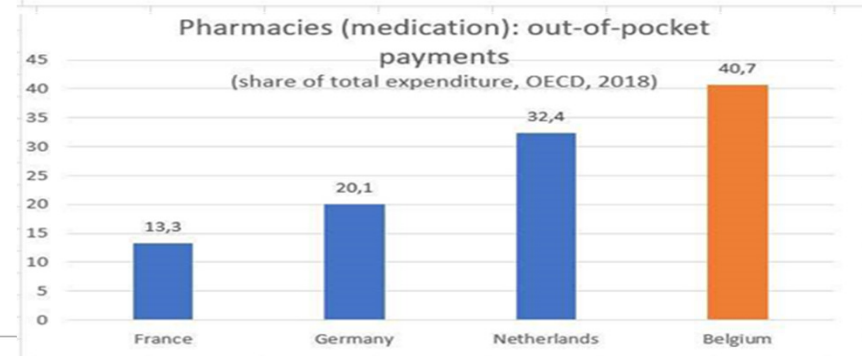
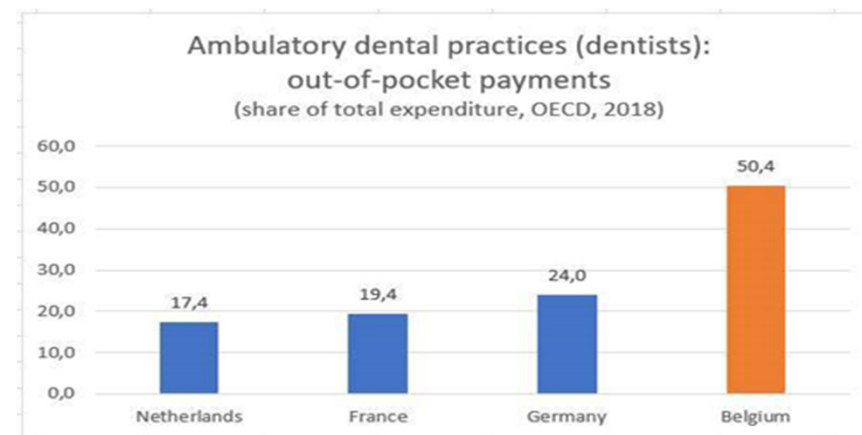
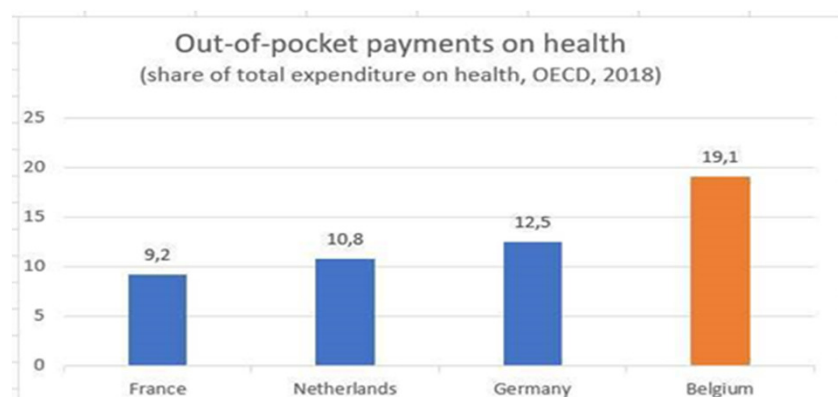

► Nood aan efficiëntie

- Teveel tussenniveaus; totaal onduidelijk wie waarvoor bevoegd en verantwoordelijk is
- Interministriële conferenties (IMC), met vaak tijdverlies tot gevolg
- Heldere communicatie – tegenspraak vermijden

Nood aan beterschap

- ▶ Systematische en transparante **kwaliteitsmeting** gezondheidszorg
- ▶ **Minder remgelden & supplementen** – statistieken ‘uit eigen zak’:

Nood aan beterschap

► Tweesporenbeleid erkenningniveau versus financiering ziekenhuizen

- > Erkenning = Vlaamse materie
- > Financiering = federaal georganiseerd

Nood aan beterschap

► Verdeelde bevoegdheden WZC

Vlaamse sociale bescherming = Vlaamse bevoegdheid (erkende woonzorgcentra, dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf)

Niet opgenomen in VSB en nog federaal:

centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen, centra voor kortverblijf gelinkt aan centra voor herstel, cado's (dagverzorgingscentra uitgebaat door een erkende dienst voor gezinszorg), conventie voor patiënten met ziekte van Huntington, MS of ALS en prestaties door externe Riziv-verstrekkers in de WZC

Nood aan beterschap

▶ Verdeelde bevoegdheden ziekenvervoer

Dringend ziekenvervoer = **federale bevoegdheid**

Niet-dringend ziekenvervoer = **deels gemeenschap** en **deels gewestbevoegdheid** (liggend: **Wouter Beke - zittend/rolstoel: Lydia Peeters**), maar ook nog eens **deels federaal** (reeksvervoer chemotherapie & nierdialyse)

▶ Problemen in bepaalde regio's: taalkennis

Diverse tegenwerpingen

▶ We zijn nu al zo klein!

12 lidstaten van de 27 in de Europese Unie zijn kleiner dan Vlaanderen:

Denemarken, Finland, Slovakije, Ierland, Kroatië, Litouwen, Slovenië, Letland, Estland, Cyprus, Luxemburg en Malta.

7 EU-landen zijn zelfs kleiner dan Wallonië.

▶ Quid met Brussel?

Als er politieke wil is, kan dit opgelost worden (bv. **gemeenschapskeuze** m.b.t. Vlaamse sociale bescherming / onderwijs).

Brussel is ook de Vlaamse hoofdstad.

▶ Vroeger en later... Vlaanderen afhankelijk?

Mythe van de omgekeerde transfer.

Solidariteit

- ▶ **Interpersoonlijke:** automatisch en onvoorwaardelijk binnen een samenleving die zelfde waarden, normen en ethiek deelt
- ▶ **Interregionale/interstatelijk:** transparant, resultaatgericht, omkeerbaar, maar veronderstelt ook loyauteit van de ontvanger
- ▶ **Frappante vergelijking ter info:**

Vlaamse solidariteit met Wallonië (& Brussel): **6 %** BRP (50j)

West-Duitse solidariteit met Oost-Duitsland: **4 %** BRP (25j)

Solidariteit met de volgende generatie(s)

Sociaal zwakkeren binnen Vlaanderen (wachtlijsten)?

Mutualistische sector op het terrein

- ▶ **Steeds meer naar de gemeenschappen gericht**
- ▶ CM gaat in 2022 naar 2 ziekenfondsen: 1 voor Vlaanderen en 1 voor Wallonië, met in Brussel keuze voor hun leden
- ▶ Idem voor Onafhankelijken (OZ & Partena / Partenamut / Freie Krankenkasse)
- ▶ Ook binnen Neutrale koepel (met het VNZ) evolueren we in die richting
- ▶ Aanvullende verzekering en bijdragen in Wallonië zijn **gemiddeld 30 tot 50 % duurder!**

De Vlaamse sociale bescherming!

- **Zorgpremie: 54 euro of 26 euro (VT)**
- **Te betalen vanaf het jaar waarin men 26 jaar wordt** (verplicht in Vlaanderen; facultatief in Brussel)
- **Zorgbudgetten:**
 - het zorgbudget voor **zwaar zorgbehoevenden** (€ **130/zorgverzekering**),
 - het zorgbudget voor **mensen met een handicap** (€ **300/bob**),
 - het zorgbudget voor **ouderen met een zorgnood** (tot € **583/THAB**).
- **Financiering ouderzorg:**
 - woonzorgcentra (WZC),
 - dagverzorgingscentra,
 - centra voor kortverblijf.
- **Mobiliteitshulpmiddelen (VAPH).**
- **Tegen uiterlijk 2023:** Revalidatie, initiatieven beschut wonen, psychiatrische verzorgingstehuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes.
- **Rol van de zorgkassen**

